

ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต ๒

Factors affecting job satisfaction of Thai language teachers in The Secondary
Educational Service Area Office 2

ณัฐณรณ คุ่มวงศ์*

Natnarun Khumwongse*

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

College of Education, Dhurakij Pundit University

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 ที่ประกอบด้วย 1.ปัจจัยระดับองค์การ ได้แก่ นโยบายของสถานศึกษา ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วม งานบรรยากาศในสถานศึกษา และความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน 2. ปัจจัยระดับบุคคล ได้แก่ อุดมการณ์ความเป็นครู การสืบสานภาษาไทย และความสามารถในการสอนภาษาไทยมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยคำสั่ง Stepwise พบว่า ชุดปัจจัยที่สามารถอธิบายหรือพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยที่ประกอบด้วยปัจจัยระดับองค์การและปัจจัยระดับบุคคลมีผลต่อความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยปัจจัยระดับองค์การ ด้านนโยบายของสถานศึกษา และปัจจัยระดับบุคคล ด้านอุดมการณ์ความเป็นครูเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยมากที่สุด อีกทั้ง แนวทางในการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย ได้แก่ ปัจจัยระดับองค์การ ด้านนโยบายสถานศึกษา ควรตอบสนองลักษณะเฉพาะของผู้เรียน ผู้บริหารควรมีความยุติธรรมในการบริหารงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในองค์กรผ่านการจัดกิจกรรม และโรงเรียนควรจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานให้ครูอย่างเพียงพอ อีกทั้งควรยกระดับสวัสดิการเงินเดือนครูให้สูงขึ้น ปัจจัยระดับบุคคล ควรยกย่องวิชาชีพครู นโยบายระดับบริหารควรให้ความสำคัญกับวิชาภาษาไทยให้เสมอวิชาอื่น และควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านภาษาไทยให้ครูตามความต้องการ

คำสำคัญ : ความพึงพอใจในงาน.

Abstract

The purpose of this research were to study a set of factors that can explain or predict job satisfaction of Thai language teachers and to study the guidelines for the development of factors affecting job satisfaction of Thai language teachers. The statistics used for data analysis are frequency distribution Percentage Average Standard deviation Pearson Correlation Coefficient and regression analysis using computer program by Stepwise command.

Received: 2020-02-01: Revised: 2020-03-29: Accepted: 2020-04-09

The results of the study revealed that a set of factors that can be explained or predict job satisfaction of Thai language teachers that consists of organizational factors and personal factor affecting the job satisfaction of Thai language teachers were statistically significant at the .01 level. By organizational factors School policy and personal factors, the teacher ideology is an important factor which has the most effect on job satisfaction of Thai language teachers and guidelines for the development of factors affecting job satisfaction of Thai language teachers are organizational factors regarding the educational policy, the school should respond to the characteristics of the learners. Administrators should have fairness in management, relations with colleagues, should build relationships between personnel in the organization through activities and the school should provide enough facilities to work for teachers, also should raise higher welfare level of salaries to teachers. Personal factors should praise the teacher profession. Management policy should always give importance to Thai language equal to other subjects and should promote the development of Thai language skills to teachers as needed.

Keywords : Job satisfaction.

บทนำ

ครูภาษาไทย ถือเป็นฐานของการจัดการศึกษาเพราะภาษาไทยเป็นภาษาแรกที่มีมนุษย์เกิดมามีได้ยินได้ฟัง เริ่มออกเสียง พูดสนทนาและเขียนสื่อสาร เพราะฉะนั้นภาษาไทยจึงมีหน้าที่เป็นเครื่องมือสื่อสารไปโดยพลัน “การสอนภาษาตนเองมีความยากอยู่ข้อหนึ่งคือ ผู้เรียนไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเรียน ครูที่สอนภาษาไทยจึงต้องเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมดี มีศิลปะและมีกลวิธีแยบยลในการสอนยิ่งกว่าวิชาอื่นๆ” ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ด้วยเหตุนี้ การสอนภาษาไทยจึงเป็นงานที่ยาก ต้องใช้ความอดทน กลวิธีเทคนิคต่าง ๆ ในการผ่านความยากเหล่านั้นเพื่อสอนวิชาภาษาไทยที่ถือเป็นมรดกทางภาษาของคนไทยดังนั้นความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูถือเป็นสิ่งสำคัญในการจูงใจให้ครูภาษาไทยปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ

การปฏิบัติงานที่เกิดจากความพึงพอใจจึงมีความสำคัญมากในการทำงานเพราะการทำงานใดก็ตามถ้าผู้ปฏิบัติมีความพึงพอใจจะมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีแต่ในทางตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติงานเกิดความไม่พอใจในการทำงานแล้วก็จะแสดงออกมาในรูปของการขาดงานเป็นประจำ การโยกย้ายสับเปลี่ยน การออกจากงาน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจึงสืบเนื่องมาจากองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น คุณลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความก้าวหน้า การยอมรับนับถือ ความสำเร็จของงาน ผลประโยชน์ตอบแทนถ้าองค์ประกอบเหล่านี้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลดังกล่าวได้ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน งานใดก็ตามหากผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติอยู่แล้วก็จะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและในทางตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติงานไม่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานผลเสียก็จะเกิดแก่หน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535, น.214)

จากสภาพการปฏิบัติงานของครูในปัจจุบันพบว่า ครูในสถานศึกษายังไม่มีเครื่องมือในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร ต้องรับผิดชอบงานที่มากขึ้นแต่มีอัตรากำลังจำกัด ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชา

ภาษาไทยประสบปัญหาหลายด้าน เห็นได้จากนักเรียนบางส่วนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ นักเรียนไม่สามารถเขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมด้วยเป็นสาเหตุมาจากผู้เรียนไม่เข้าใจในบทเรียน ส่งผลให้ไม่ตั้งใจเรียนและไม่เห็นคุณค่าในรายวิชาภาษาไทย และไม่มีความเพียรในการที่จะเรียนรู้ เพราะฉะนั้น ปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นด้วยการพัฒนาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูภาษาไทยเพื่อส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การทำให้ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสถานศึกษาปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความราบรื่น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยกับความพึงพอใจและเป็นแนวทางในการพัฒนาความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพราะเป็นสำนักงานเขตพื้นที่ที่มีโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดอยู่จำนวนทั้งสิ้น 52 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จนถึงใหญ่พิเศษ ที่อัตราการย้ายเข้า-ออกของบุคลากรในแต่ละปีมีจำนวนไม่แตกต่างกัน จากเหตุผลดังกล่าวย่อมเกิดประโยชน์ด้านการบริหารงานในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพและส่งผลต่อนักเรียนโดยตรง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย
3. เพื่อศึกษาชุดปัจจัยที่สามารถอธิบายหรือพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตงานของครูภาษาไทย ดังนี้

1. งานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
2. งานจัดกระบวนการเรียนรู้
3. งานวัด ประเมินผลการเรียนรู้
4. งานจัดทำวิจัยในชั้นเรียน
5. งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. งานพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้

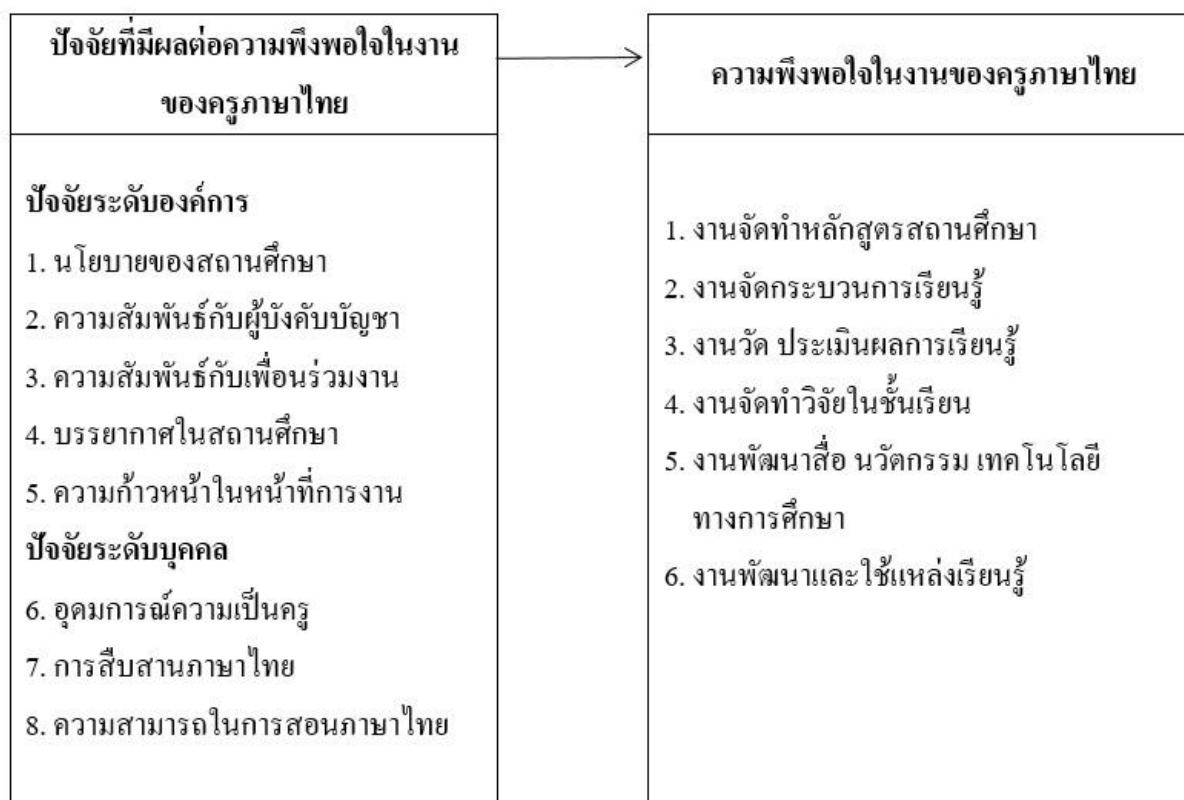
2. ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน ปีการศึกษา 2561 จำนวน 570 คน

2.2 ตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๒ โดยกำหนดขนาดของตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608-610 อ้างใน ชีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) เลือกโรงเรียนและตัวอย่างครูผู้สอน

วิชาภาษาไทย ทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้ตัวอย่างครูผู้สอน จำนวน 229 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 77.3 และเพศชายจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 อายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็น ร้อยละ 38.9 รองลงมาอายุ 30 – 39 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 อายุมากกว่า 49 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 และอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 ด้านระยะเวลาการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาระยะเวลาการทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 ระยะเวลาการทำงานมากกว่า 21 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 ระยะเวลาการทำงาน 11 – 15 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 และระยะเวลาการทำงาน 16 – 20 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย พบว่าระดับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน ได้แก่ 1. งานวัด ประเมินผลการเรียนรู้ 2. งานจัดกระบวนการเรียนรู้ 3. งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา 4. งานพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ 5. งานจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และ 6. งานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

การวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถอธิบายหรือพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยระดับองค์การ และปัจจัยระดับบุคคล พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานของครู

ภาษาไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยระดับบุคคล 4.50) รองลงมาปัจจัยระดับองค์กร ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิจัยโดยใช้ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) พบว่า ตัวแปรวิจัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทุกตัวเป็นบวก กล่าวคือ เมื่อค่าของตัวแปรหนึ่งสูงขึ้น ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะสูงขึ้นตาม หรือค่าของตัวแปรหนึ่งลดลง ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะลดลงตามด้วย สำหรับขนาดของความสัมพันธ์พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง .345 - .950 แสดงว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันตั้งแต่ระดับต่ำจนถึงสูงมาก (Hinkle, 1998)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ(ระดับองค์กร)กับตัวแปรตาม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย ด้านปัจจัยระดับองค์กร ประกอบด้วย นโยบายของสถานศึกษา ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน บรรยากาศในสถานศึกษา ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ(ระดับบุคคล)กับตัวแปรตาม ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย ด้านปัจจัยระดับบุคคล ประกอบด้วย อุดมการณ์ความเป็นครู การสืบสานภาษาไทย ความสามารถในการสอนภาษาไทย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ถดถอยเกี่ยวกับชุดปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย สมการที่ใช้ในการพยากรณ์ คือ $Y = 1.784 + .342 (X_1) + .251 (X_4) \dots \dots \dots (1)$ ผลการวิเคราะห์การถดถอยเกี่ยวกับปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย ระดับองค์กร พบดังนี้ ด้านนโยบายของสถานศึกษามีอิทธิพลสามารถอธิบายหรือพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย ได้ดีที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง (ค่า Beta เท่ากับ .342) และบรรยากาศในสถานศึกษามีอิทธิพลสามารถอธิบายหรือพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยเป็นลำดับถัดมา (ค่า Beta เท่ากับ .251) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย ระดับองค์กรต่อตัวแปรตามความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย พบว่า ตัวแปรต้นมีอิทธิพลทางบวกทั้ง 2 ตัวแปร คือ นโยบายของสถานศึกษาและบรรยากาศในสถานศึกษา และตัวแปรต้นทั้ง 2 ตัวนี้สามารถอธิบายตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรต้นทั้ง 2 ตัว สามารถอธิบายความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย ได้ร้อยละ 47.2 ($R^2 = .472$)

ผลการแสดงน้ำหนักในการอธิบายของ ตัวแปรที่มีต่อความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยในระดับบุคคล สมการที่ใช้ในการพยากรณ์ คือ $Y = 1.621 + .316 (X_6) + .265 (X_8) \dots \dots \dots (2)$ พบดังนี้ ด้านอุดมการณ์ความเป็นครูมีอิทธิพลสามารถอธิบายหรือพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย ได้ดีที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง (ค่า Beta เท่ากับ .316) และความสามารถในการสอนภาษาไทยมีอิทธิพลสามารถอธิบายหรือพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยเป็นลำดับถัดมา (ค่า Beta เท่ากับ .265) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย ระดับบุคคล ต่อตัวแปรตามความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย พบว่า ตัวแปรต้นมีอิทธิพลทางบวกทั้ง 2 ตัวแปร คือ อุดมการณ์ความเป็นครู และความสามารถในการสอนภาษาไทย อีกทั้งตัวแปรต้นทั้ง 2 ตัวนี้สามารถอธิบายตัว

แปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรต้นทั้ง 2 ตัว สามารถอธิบายความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย ได้ร้อยละ 37.1 ($R^2=.371$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จากผลการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย อยู่ในระดับมาก โดยงานวัดประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับแรก เมื่อพิจารณาไปถึงรายชื่อพบว่า การให้ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินเป็นผู้เรียนอย่างเป็นระบบ การนิเทศ ติดตามการวัด ประเมินผลการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวัด ประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย การกำหนดหลักเกณฑ์ในการวัด ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายวิชาตามหลักสูตรสถานศึกษา และการแต่งตั้งคณะกรรมการวัด ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีผลต่อระดับความพึงพอใจในงานของครู ทั้งนี้ กวีวิชาการ เชื่อกันว่า แนวคิดของ การวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการประเมินที่อยู่บนพื้นฐานของ การปฏิบัติจริง จะตอบสนองการประเมินความสามารถ ทักษะ ความคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน การแก้ปัญหาในการปฏิบัติจริง ตลอดจน ความสามารถในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้เป็น อย่างดี กรมวิชาการ (2542) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สวัสดิ์ชัย ศรีพนมธนากร (2557) ศึกษาเรื่องการศึกษาการดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี พบว่า การดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรีอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ซึ่งแยกออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 4) การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน พบว่า ทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ใน ระดับมาก สำหรับรายชื่อ พบว่า เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อรายการในการดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรีมีการดำเนินงานอยู่ใน ระดับมาก

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งปัจจัยระดับบุคคล และระดับองค์กร มีผลต่อความพึงพอใจในงานของครูอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยระดับองค์กร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ทั้งนี้เป็นผลมาจากความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน และส่งผลถึงระดับความพึงพอใจ เพราะหากเพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันให้ความเป็นกันเอง ทำให้มีบรรยากาศที่เป็นมิตรต่อกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีในการปฏิบัติงานร่วมกัน มีการปรึกษาและให้คำ ปรึกษาระหว่างเพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับอุมาพร เปรมานุพันธ์ (2554, หน้า 63) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวกรรมเทคโนโลยีบริหารธุรกิจ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวกรรมเทคโนโลยีบริหารธุรกิจ จังหวัดชลบุรีด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับเครือวัล พาหา (2552, หน้า 54) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูใน อำเภอลองหาด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1

ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู อำเภอลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยระดับบุคคล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ การสืบสานภาษาไทย ทั้งนี้เป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณในวิชาชีพครูกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมภาษาไทยที่ถือเป็นสมบัติของชาติ ที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่ครูมีหน้าที่ถ่ายทอดวิชาภาษาไทยเพื่อสืบสานจนถึงชั้นลูกหลานให้ดำรงวัฒนธรรมอันดีงามของตนไว้ได้ยาวนาน จากผลการศึกษาข้างต้นสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กล่าวถึงสาเหตุที่ต้องเรียนภาษาไทยเพราะภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

3. ปัจจัยที่สามารถอธิบายหรือพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

จากผลการศึกษาพบว่าด้านปัจจัยระดับองค์การ ประกอบด้วย นโยบายของ สถานศึกษา ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน บรรยากาศในสถานศึกษา ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยระดับบุคคล ประกอบด้วย อุดมการณ์ความเป็นครู การสืบสานภาษาไทย ความสามารถในการสอนภาษาไทย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้ง ปัจจัยระดับองค์การด้านนโยบายของสถานศึกษามีอิทธิพลสามารถอธิบายหรือพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย ได้ดีที่สุด โดยมีความแม่นยำในการพยากรณ์ 34.2 ในขณะที่ปัจจัยระดับบุคคลด้านอุดมการณ์ความเป็นครูมีอิทธิพลสามารถอธิบายหรือพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย ได้ดีที่สุดโดยมีความแม่นยำในการพยากรณ์ 31.6 ทั้งนี้ผลการศึกษาข้างต้นจึงสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ที่ได้อธิบายไว้ว่า ด้านเป้าหมาย ด้านครู เป็นผู้เรียนรู้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความแม่นยำทางวิชาการ และมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม และทักษะในการใช้เทคโนโลยี ด้านผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นเลิศส่วนบุคคล คิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีสำนึกความรับผิดชอบ (Accountability) และการบริหารแบบร่วมมือ และสถานศึกษา มีความเป็นอิสระในการบริหารงานและจัดการเรียนรู้ ร่วมมือกับชุมชน ภาคเอกชน และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับพื้นที่ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ในทุกมิติ เป็นโรงเรียนนวัตกรรม

ข้อเสนอแนะ

1) จากผลการศึกษาระดับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย พบว่าระดับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1. งานวัด ประเมินผลการเรียนรู้ 2. งานจัดกระบวนการเรียนรู้ 3. งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา 4. งานพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ 5. งานจัดทำวิจัยในชั้นเรียน และ 6. งานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารควรเสริมแรงในด้านนี้ต่อไปและผู้บริหารควรเสริมแรงเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับครูเพื่อพัฒนาระดับความพึงพอใจต่อไป

2) จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในงาน อยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยระดับบุคคล รองลงมาปัจจัยระดับองค์การ ตามลำดับ ดังนั้นผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการเสริมแรงเพื่อส่งเสริมปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของครู

3) จากผลการศึกษาชุดปัจจัยที่สามารถอธิบายหรือพยากรณ์ความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิจัย พบว่า ตัวแปรวิจัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นผู้บริหารควรนำผลงานวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยเพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น

4) จากศึกษาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครูภาษาไทยยังต้องการพัฒนาอีกในทุกด้าน ดังนั้นผู้บริหารควรศึกษาแนวทางการพัฒนาในอื่น ๆ เพื่อพัฒนาความพึงพอใจในงานของครู

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กocchi เนตรไมตรี. (2544) ความพึงพอใจของข้าราชการครูต่อการบริหารงานบุคคลของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอระแงะจังหวัด นราธิวาส วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชนาธิป ห้วยแป. (2551). การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์ตามระดับความเชี่ยวชาญ. คุุณินพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. (2539). แนวนวรณ์กรรม. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- พงศ์ศักดิ์ ดิษฐสุวรรณ. (2551). การจัดบรรยากาศองค์การ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- พรรณทิพย์ กาลิยานันท์(2558). การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายบริการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา,บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภูษณิศ เมธาธรรมสาร. (2545). คุณภาพชีวิตในการทำงานของนักบิน บริษัทไทยแอร์เอเชีย จำกัด. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, สาขาบริหารรัฐกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภูษิต ทิพย์รักษา. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง เขตบางเขน. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น: สานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเซ็นเตอร์ดีสคัฟเวอร์ จำกัด.
- วิชัย วงษ์ใหญ่.(2554). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : อาร์ แอนด์ ปรีนซ์.
- สมศักดิ์ แก้วสม. (2549). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สวัสดิ์ กาญจนสุวรรณ. (2542). หลักการบริหารการศึกษา โครงการตำราวิชาการสถาบันราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ. สงขลา : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏสงขลา.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ .ศ. 2537. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2553). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- Hinkle, D.E. (1998). Applied Statistics for the Behavioral Sciences. Boston : Houghton Mifflin.